

राज्यशास्त्र विभाग

राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने २०१७ ते २०२२ पर्यंत विविध कार्यक्रम घेण्यात आले. ते पुढीलप्रमाणे सांगता येईल.

सत्र २०१७ – २०१८

सत्र २०१७ – २०१८ मध्ये राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१) मतदान जनजागृती सप्ताह : दि. १५/०७/२०१७

डॉ. मधुकर वासनिक पी.डब्ल्यू.एस. कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर आणि जिल्हा निवडणूक कार्यालय, जिल्हाधिकारी नागपूर यांच्या निर्देशानुसार महाविद्यालय स्तरावर नविन प्रवेशित विद्यार्थ्यांकडून मतदान नोंदणी करून घेणे या अनुषंगाने दि. १५/०७/२०१७ रोजी ‘मतदान जनजागृती सप्ताह’ साजरा करण्याचे ठरविण्यात आले. विद्यार्थ्यांकडून मतदान नोंदणी करून घेणे तसेच मतदाने अर्ज भरूण घेण्याचा कार्यक्रम घेण्यात आला. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. आर. पी. गाण होते तसेच प्रमुख वक्ता म्हणून जिल्हा अधिकारी कार्यालयातील अधिकारी होते. राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख, डॉ. विमल राठोड, प्रा. सुशांत चिमणकर उपस्थित होते.

मतदान जनजागृती सप्ताह

राष्ट्रीय मतदार दिवसाच्या निमित्याने जिल्हाअधिकारी कार्यालय नागपूर येथील पदाधिकारी यांच्या द्वारे १८ वर्ष पूर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना मतदार नोंदणीच्या शिविराप्रसंगी डॉ.विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर डॉ. अमोल मेंडे, प्रा. सुनंदा राऊत

२) आणिबाणी विषयी कार्यशाळा : दि. १२/०८/२०१७

डॉ. मधुकर वासनिक पी.डब्ल्यू.एस. कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर अंतर्गत दि. १२/०८/२०१७ रोजी ‘आणिबाणी विषयी कार्यशाळेचे’ आयोजन करण्यात आले. राज्यशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांना आणिबाणी विषयीचे ज्ञान प्राप्त व्हावे हा त्यामागचा उद्देश होता. भारत आणि बांगला देशाची फाडणी व इंदिरा गांधीजी भूमिका या विषयीची माहिती देण्यात आली. प्रमुख वक्ता वरिष्ठ पत्रकार, श्री प्रभाकर कोळंबतुवार होते व अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील होते. कार्यक्रमाला डॉ. विमल झाडे, डॉ. सुशांत चिमणकर उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. सुनंदा राऊत यांनी केले व आभार रवी जनबंधू यांनी मानले.

आणिबाणी विषयी कार्यशाळा

आणिबाणी विषयी मार्गदर्शन करतांना वरिष्ठ पत्रकार श्री. प्रभाकर कोळंबतुवार, मंचावर प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील व डॉ. सुशांत चिमणकर

३) एक दिवसीय विद्यार्थी चर्चासत्राचे आयोजन : दि. ०९/१०/२०१७

डॉ. मधुकर वासनिक पी.डब्ल्यू.एस. कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर अंतर्गत राज्यशास्त्र विभागाच्या वर्तीने दि. ०९/१०/२०१७ रोजी 'भारतीय संविधानाची निर्मिती प्रक्रिया व संविधानापुढील आव्हाने' या विषयाच्या संदर्भात एक दिवसीय विद्यार्थी चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांत भारतीय संविधानविषयी आदर निर्माण व्हावा तसेच त्याच्या ज्ञानात भर पडावी हा त्यामागचा उद्देश होता. प्रमुख वक्ता डॉ. स्नेहल फडणवीस प्राचार्य गोंविदग्राव वंजारी विधी महाविद्यालय, नागपूर ह्या होत्या तसेच अविनाश फुलझेले हितिहास विभाग प्रमुख डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालय, नागपूर हे होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. सुशांत चिमणकर यांनी केले व आभार प्रा. रवि जनवंधू यांनी मानले.

एक दिवसीय विद्यार्थी चर्चासत्राचे आयोजन

राज्यशास्त्र व इतिहास विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने चर्चासत्राच्या प्रसंगी प्रमुख वक्ता म्हणून डॉ. स्नेहल फडणवीस, (प्राचार्य, वंजारी विधी महाविद्यालय नागपूर) मंत्रावर डॉ. यशवंत पाटील (प्राचार्य),
डॉ. चंद्रशेखर पाटील, डॉ. अविनाश फुलझेले, डॉ. विमल राठोड

४) शैक्षणिक सहल : दि. १९/०२/२०१८ ते २६/०२/२०१८

दिनांक १९/०२/२०१८ ते २६/०२/२०१८ च्या दरम्यान राज्यशास्त्र विभागातील एम.ए. च्या विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सहल दिल्ली व आग्रा येथे आयोजित करण्यात आली. विद्यार्थ्यांना राजकीय संस्था विषयीचे ज्ञान प्राप्त व्हावे तसेच त्यांची प्रक्रिया कशापद्धतीने चालते हे प्रत्यक्षपणे समजावे हा त्यामागचा उद्देश होता. दिल्ली येथील संसद भवनाला भेट देण्यात आली. तसेच विद्यार्थ्यांना सर्वोच्च न्यायालय व राष्ट्रपती भवन या संस्थाना भेट देण्यात आली. कार्यक्रमाचे आयोजन डॉ. सुशांत चिमणकर आणि प्रा. रवि जनवंधू यांनी केले.

शैक्षणिक सहल

शैक्षणिक सहल (दिल्ली – राष्ट्रपती भवन, संसद, लाल किल्ला, राजघाट, नेहरू ग्रंथालय,
आग्रा- ताजमहाल)

सत्र २०१८—२०१९

सत्र २०१८—२०१९ मध्ये राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात झाले विभागाच्यावतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१) उच्च न्यायालयाला भेट : दि. २८/०९/२०१८

विद्यार्थ्यांना न्यायालयाची रचना आणि कार्य समजावी म्हणून दिनांक २८/०९/२०१८ रोजी उच्च न्यायालयाला भेट देण्यात आली. बी.ए. व एम.ए. चे विद्यार्थी व डॉ. विमल राठोड व डॉ. सुशांत चिमणकर उपस्थित होते. विद्यार्थ्यांना न्यायपालीकेचे ज्ञान प्राप्त व्हावे तसेच न्यायपालिकेची रचना समजावी हा त्यामागचा उद्देश होता. कार्यक्रमाला एकूण २० विद्यार्थी उपस्थित होते.

उच्च न्यायालयाला भेट

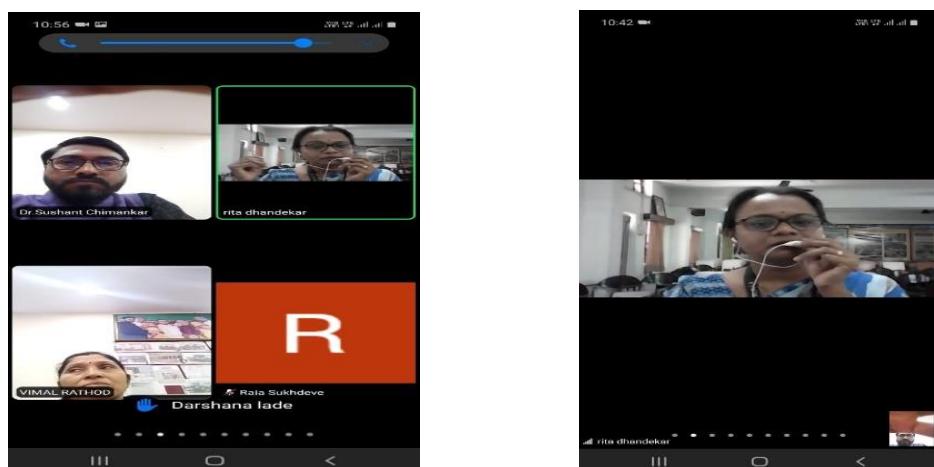

उच्च न्यायालयाचे खंडपीठ नागपूर येथे राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विमल राठोड व डॉ. सुशांत चिमणकर यांच्या समवेत विद्यार्थी

२) संविधान दिन : दि. २६/१०/२०१८

विद्यार्थ्यांना संविधानाविषयीचे ज्ञान प्राप्त व्हावे म्हणून दिनांक २६/१०/२०१८ रोजी संविधान दिनाचे आयोजन करण्यात आले. प्रमुख वक्ता प्रा. देविदास घोडेस्वार संविधानाचे समीक्षक आणि आंबेडकरी विचारवंत हे होते व त्यांनी आपल्या व्यक्तव्यातून संविधानानिक मूल्य अतिशय महत्वाचे असून त्याचे जतन आपन केले पाहिजे असे सांगितले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. सुशांत चिमणकर यांनी केले व आभार प्रा. रवि जनबंधू यांनी मानले.

संविधान दिन

संविधान दिनानिमित्य आभासी पद्धतीने मार्गदर्शन करतांना डॉ.रिता दांडेकर, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख, सेवादल महिला महाविद्यालय नागपूर.

३) VVPAT जनजागृती कार्यक्रम : दि. ०८/०३/२०१९

विद्यार्थ्यांना इलेक्ट्रीक वोटिंग मशिन विषयीचे ज्ञान प्राप्त क्वावे या उद्देशाने राज्यशास्त्र विभाग व जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमानाने VVPAT जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. नागपूरचे जिल्हा अधिकारी व प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील उपस्थित होते. निवडणूकीविषयी जनजागृती क्वावी तसेच मतदानाचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजावे म्हणून VVPAT विषयीचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्षात देण्यात आले. कार्यक्रमाचे आयोजन डॉ. विमल राठोड यांनी केले.

VVPAT जनजागृती कार्यक्रम

VVPAT VVPAT चे प्रात्यक्षिक सादर करतांना जिल्हा अधिकारी कार्यालय येथील श्री. अतुल श्रीवास्तव, सोबत राज्यशास्त्र विभागातील डॉ. सुशांत चिमणकर आणि विद्यार्थी

सत्र २०१९ – २०२०

सत्र २०१९ – २०२० मध्ये राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१) शोध पेपर वाचन परिसंवाद : दि. १२/१०/२०१९

विद्यार्थ्यांत संशोधनाची आवड निर्माण क्वावी म्हणून राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने एम.ए.च्या विद्यार्थ्यांकिता 'शोध पेपर वाचन परिसंवाद'चे आयोजन दिनांक १२/१०/२०१९ रोजी करण्यात आले. विद्यार्थ्यांनी आपले शोध पेपरचे वाचन केले. कार्यक्रमाला डॉ. विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर सर उपस्थित होते. एकूण १५ विद्यार्थ्यांनी आपल्या शोध निबंधाचे वाचन केले.

शोध पेपर वाचन

शोध पेपरचे वाचन करताना विद्यार्थी मंचावर राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर, प्रा. रवि जनवंधु

२) शैक्षणिक सहल : दि. ०१/०२/२०२० ते ०६/०२/२०२०

डॉ. मधुकरराव वासनिक पी.डब्ल्यू.एस. कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर व पी.जी.टी.डी. राज्यशास्त्र विभाग राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिल्ली व आग्रा येथे शैक्षणिक सहलीचे आयोजन दि. ०२/०२/२०१९ ते ०६/०२/२०१९ च्या दरम्यान करण्यात आले. विद्यार्थ्यांना राजकीय संस्थाविषयीचे ज्ञान प्राप्त व्हावे तसेच संस्थेची प्रक्रिया समजावी ही सहल आयोजित करण्यामागील उद्देश होता. सहलची आयोजन डॉ. सुशांत चिमणकर यांनी कले. एकूण १५ विद्यार्थी सहभागी झाले.

दिल्ली शैक्षणिक सहल

दिल्ली येथिल संसद भवनाला भेट

सत्र २०२० – २०२१

सत्र २०२० – २०२१ मध्ये राज्यशास्त्र विभागाच्यावतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१) राष्ट्रीय वेबिनार : दि. ११/०६/२०२०

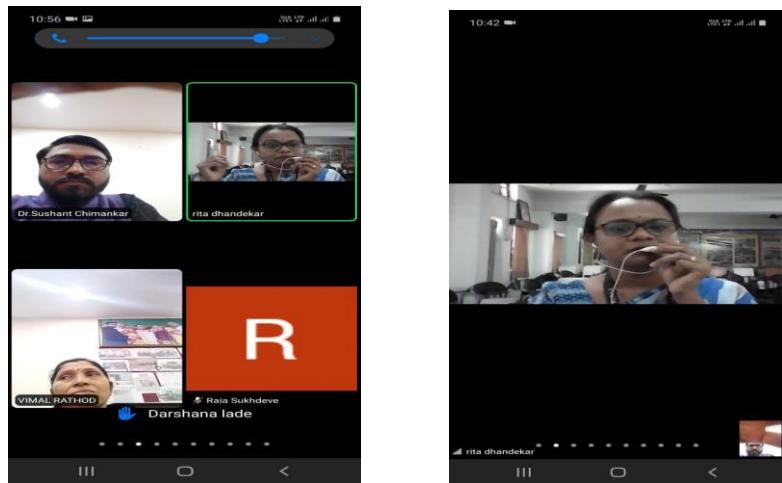
राज्यशास्त्र व इतिहास या दोन विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने एक दिवसीय राष्ट्रीय वेबिनारचे आयोजन दिनांक ११/०६/२०२० रोजी करण्यात आले. प्रमुख वक्ता डॉ. शैलेश देवळानकर परराष्ट्र धोरणाचे अभ्यासक तसेच डॉ. संदेश वाघ इतिहास विभाग प्रमुख मुंबई विद्यापीठ, मुंबई तसेच डॉ. मोहन काशीकर राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख नागपूर विद्यापीठ, नागपूर हे होते. अध्यक्ष यशवंत पाटील होते. डॉ. विमल राठोड, डॉ. चिमणकर उपस्थित होते. या वेबिनारला एकूण १८० विद्यार्थी उपस्थित होते.

राष्ट्रीय वेबिनार : ११/०६/२०२०

२) संविधान दिन : २६/११/२०२०

भारतीय संविधान विषयाचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना प्राप्त क्हावे म्हणून दिनांक २६/११/२०२० रोजी 'संविधान दिन' या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. प्रमुख वक्ता डॉ. रिता दांडेकर यांनी उद्देशिका पत्रिकेला आपल्या जीवनात किती महत्त्वाचे स्थान आहे समजावून सांगितले. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. सुशांत चिमणकर यांनी केले व आभार डॉ. विमल राठोड यांनी मानले. कार्यक्रमाला एकूण ५० विद्यार्थी उपस्थित होते.

संविधान दिन

संविधान दिनानिमित्य आभासी पद्धतीने मार्गदर्शन करतांना डॉ.रिता दांडेकर, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख, सेवादल महिला महाविद्यालय नागपूर.

३) राष्ट्रीय मतदार दिवस : २५/०१/२०२१

राष्ट्रीय मतदार दिवसाचे आयोजन दिनांक २५/०१/२०२१ रोजी करण्यात आले. त्या दिवशी टेका नाका, शेंडे नगर, आवळे बाबु नगर इत्यादी परिसरातील नागरिकांचे मतदान ओळखपत्र वाटप करण्याचा कार्यक्रम पार पडला. डॉ. विमल राठोड यांनी या संदर्भात मार्गदर्शन केले. डॉ. चिमणकर यांनी आभार मानले.

राष्ट्रीय मतदार दिवस : २५/०१/२०२१

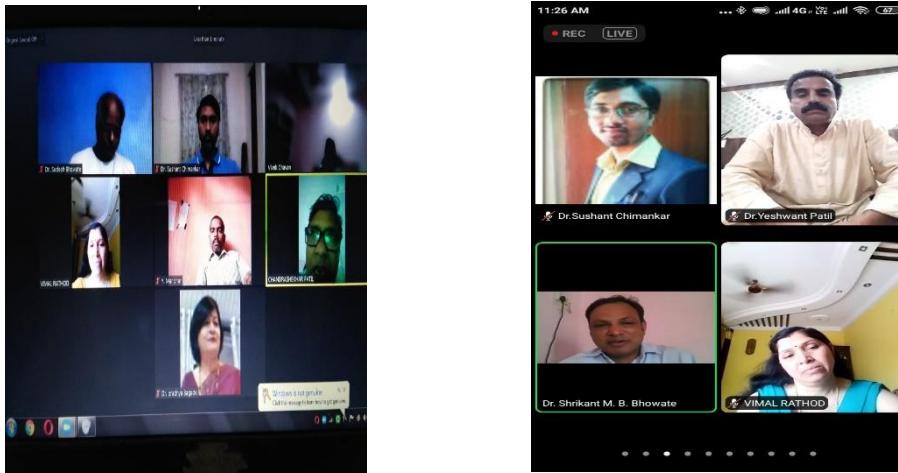

राष्ट्रीय मतदार दिवसाच्या निमित्याने जिल्हाअधिकारी कार्यालय नागपूर येथील पदाधिकारी यांच्या द्वारे १८ वर्ष पूर्ण ज्ञालेल्या विद्यार्थ्यांना मतदार नोंदवणीच्या शिविराप्रसंगी डॉ.विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर डॉ. अमोल मेंडे, प्रा. सुनंदा राऊत

४) दहशदवाद विरोधी दिन : दि. २१/०५/२०२१

राज्यशास्त्र विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'दहशतवाद विरोधी दिन' या कार्यक्रमाचे आयोजन दिनांक २१/०५/२०२१ रोजी करण्यात आले. प्रमुख वक्ता डॉ. श्रीकांत भोवते यांनी आज दहशतवादाचे प्रमाण वाढत आहे आणि त्यावर उपाय म्हणून आपण सर्व एकत्रित येवून उपाय केले पाहिजे असे विचार त्यांनी मांडले. अध्यक्ष डॉ. यशवंत पाटील सर होते.

दहशदवाद विरोधी दिन

दहशतवाद विरोधी दिन माजी पंतप्रधान राजीव गांधी यांच्या स्मृतीदिनानिमित्य व्याख्यानाच्या आयोजनात प्रमुख वक्ते डॉ. श्रीकांत भोवते मार्गदर्शन करतांना, सोबत अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालययाचे प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. विमल राठोड

सत्र २०२१ – २०२२

सत्र २०२१ – २०२२ मध्ये राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

१) राष्ट्रीय मतदार दिवस जनजागृती कार्यक्रम दिनांक १४/०७/२०२२

राज्यशास्त्र व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १४/०७/२०२२ रोजी 'राष्ट्रीय मतदार दिवस जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. विद्यार्थ्यांत मतदानाविषयी जागृकता निर्माण करणे, मतदानाचे प्रमाण वाढविणे, लोकशाही बळकट करणे हा त्यामागचा उद्देश होता. प्रमुख वक्ता डॉ. चिमणकर यांनी मतदान प्रत्येकानेच केले पाहिजे असे सांगितले. अध्यक्ष डॉ. विमल राठोड होत्या. सुत्रसंचालन डॉ. नरेंद्र वागडे यांनी केले व आभार श्री गेडाम यांनी मानले.

राष्ट्रीय मतदार दिवस जनजागृती कार्यक्रम

राष्ट्रीय मतदार दिवसाच्या निमित्याने नागरिकांना मतदार ओळखपत्राचे वाटप करतांना BLO मंदा लोखंडे, सोबत उपप्राचार्य डॉ. नरेंद्र वागडे, डॉ. विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर

२) विद्यार्थी विकास कार्यक्रम व व्याख्यानमाला : दि. २६/०७/२०२१ व ३१/०७/२०२१

डॉ. मधुकरराव वासनिक पी.डब्ल्यू.एस. कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय नागपूर, दयानंद आर्य कन्या महाविद्यालय, नागपूर, अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, नागपूर, महिला महाविद्यालय नागपूर, सेवादल महिला महाविद्यालय, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'विद्यार्थी विकास कार्यक्रम व व्याख्यानमाला' या कार्यक्रमाचे आयोजन दि. २६/०७/२०२१ ते ३१/०७/२०२१ च्या दरम्यान आयोजीत करण्यात आले विद्यार्थ्यांना विषयाच्या संदर्भात ज्ञान प्राप्त व्हावे हा त्यामागचा उद्देश होता. प्रमुख वक्ता डॉ. विवेकानंद नरताम, डॉ. रिता धांडेकर, डॉ. प्रविण भागडीकर, डॉ. मुकुंद मेश्राम हे होते. व्याख्यानमालाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील सर होते.

विद्यार्थी विकास कार्यक्रम व व्याख्यानमाला

३) आजादी का अमृत महोत्सव : दि. १९/११/२०२१ ते २३/११/२०२१

'आजादी का अमृत महोत्सव' या कार्यक्रमाचे आयोजन दिनांक १९/११/२०२१ ते २३/११/२०२१ च्या दरम्यान करण्यात आले. विद्यार्थ्यांत देशप्रेम वाढावे त्यांना स्वातंत्र्य सैनिकविषयीचे ज्ञान प्राप्त व्हावे त्यामागचा उद्देश होता. प्रमुख वक्ता डॉ. सुनिता यादव जैन दिवाकर दिवाकर महाविद्यालय इंद्रेर, डॉ. बलवान गौतम, बाबासाहेब आंबेडकर केंद्रीय विश्वविद्यालय, धर्मशाळा हिमाचल प्रदेश, डॉ. विवेकानंद नरताम, श्यामलाल महाविद्यालय दिल्ली हे होते कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील होते.

आजादी का अमृत महोत्सव

डॉ. मधुकरराव वासनिक पी.डब्ल्यू.एस कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय नागपूर	
आजादी का अमृत महोत्सव व्याख्यानमाला	
दिनांक - १८ नोव्हे ते २१ नोव्हे २०२१ : वेळ - सकाळी १०.०० ते ११.०० वाजता	
१८ नोव्हे, विषय - २१ शताब्दी में महात्मा गांधीजीके विचारोंकी प्रसन्निकता	
वक्ता - डॉ. बलवान गौतम (प्रोफेसर, गुरुनानक गार्डन कॉलेज, मुमुक्षुर साहित्य, पंजाब)	
१९ नोव्हे, विषय - पंडित नेहरूजीका राष्ट्र विनाशन में योगदान	
वक्ता - डॉ. सुनिता यादव (प्रोफेसर, श्री जैन दिवाकर महाविद्यालय इंद्रेर, मध्यप्रदेश)	
२० नोव्हे, विषय - वर्तमान लोकतांत्रिक अधिकारोंके संदर्भ में हा. अंबेडकरजी का योगदान	
वक्ता - डॉ. बलवान गौतम (प्रोफेसर, डॉ. अंबेडकर केंद्रीय विश्वविद्यालय चंडीगढ़, हिंदूचल प्रदेश)	
२१ नोव्हे, विषय - विश्व राजनीती में इंदिरा गांधीजी के विचारोंका प्रभाव	
वक्ता - डॉ. शिल्पी बोस (प्रोफेसर, जे. वाय शासकीय महाविद्यालय रायपुर, छत्तीसगढ़)	
प्राचार्य डॉ. यशवंत पाटील	समन्वयक डॉ. सुशीत विष्णवकर डॉ. महेंद्र गायकवाड
डॉ. विमल राठोड राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख	डॉ. चन्द्रशेखर पाटील इतिहास विभाग प्रमुख

४) राष्ट्रीय मतदार दिवस : दि. २५/०१/२०२२

राज्यशास्त्र विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'राष्ट्रीय मतदार दिवस' या कार्यक्रमाचे आयोजन दिनांक २५/०१/२०२२ रोजी करण्यात आले प्रमुख वक्ता नायब तहसिलदार रूपाली पोळ तसेच अध्यक्ष डॉ. यशवंत पाटील होते. सुत्रसंचालन अभिषेक पाटील यांनी केले व आभार डॉ. चिमणकर यांनी मानले.

राष्ट्रीय मतदार दिवस

राष्ट्रीय मतदार दिनाच्या निमित्याने नागरिकांना मतदार ओळखपत्राचे वाटप करतांना BLO मंदा लोखंडे, सोबत उपप्राचार्य डॉ. नरेंद्र वागडे, डॉ. विमल राठोड, डॉ. सुशांत चिमणकर